

Recolliment i reflexió

FRANCESC FONOLLEDA I CAPDEVILA

Quan em dispo a escriure el present comentari, un tossenc haurà complert novament el vot del poble –seguint el llistat per a la designació–, tota una responsabilitat, un honor, i per sobre de tot l'acompliment d'una promesa feta en circumstàncies personalíssimes.

Tossa ha sabut conservar en la memòria col·lectiva la gratitud en vers un sant que un dia llunyà va intercedir en favor de la vila davant l'epidèmia de pesta que l'assolava. Fruit d'aquesta intercessió n'és el pelegrinatge, que any a any acudeix a la capella que Sant Sebastià té dedicada a Santa Coloma de Farners, integrat pel Pare Pelegrí i centenars d'acompanyants.

A pocs anys de la fi de segle i de l'inici d'un nou milenni, el punt més feble de la tradició tossenca rau en la massificació creixent d'acompanyants, moguts per la curiositat més que per la devoció, respecte i culte al sant. Xifres de set-cents, vuit-cents, fins arribar als mil tres-cents, posen en entredit l'essència de la tradició, que ha derivat en una diada festiva dedicada a fer «marxa» com les que

poden organitzar els centres excursionistes o grups d'escoltes.

Amb tot, cal ressaltar que aquest mal és inherent a tossencs i forasters per igual –potser amb més percentatge en els darrers– però és que no saltres, tossencs, hauríem d'ésser els primers en donar exemple al llarg i ample de la pelegrinació, inclosa la nit a Santa Coloma, on determinats i tradicionals establiments que acollien els acompanyants han decidit tancar portes durant aquests dies per tal d'evitar les habituals bretolades, escàndols, i fins i tot, afanades que es feien del mobiliari existent. Eren i són una minoria, però les seves gestes prenen un ressò entre els colomencs que no resulta gens fàcil de digerir.

La curiositat és consubstancial de l'ésser humà, però quan aquesta no es veu ponderada amb el seny, el sentit comú, les coses comencen a anar malament. Tothom, tossenc o no, té dret d'acompanyar el Pelegrí, però si la motivació no és una promesa, el mínim que pot fer és caminar en silenci, un silenci de respecte envers els descalços i la resta de pelegrins que aquell dia estan duent a terme llur compromís amb la fè dipositada en el Sant.

No voldria acabar sense donar una nota positiva al present comentari, i és que tot i la gran gentada que en aquests temps s'ajunta al Pelegrí, poc a poc es va notant una millora en la comprensió del fet del Vot i la seva significació, fruit dels comentaris i recomanacions que el rector de Tossa, Mossèn Enric Costa, dóna a la missa del «Cantar», i que el Pare Pelegrí referma a Terra Negra, i que la comissió de col·laboradors va recordant als més rebecs durant el pelegrinatge.

Entre tots hem de mantenir la tradició del Vot de Tossa i el Pare Pelegrí en el fons i en la forma car som responsables davant dels nostres fills, néts i generacions venidores:

«Enmig de camps i de boscúries,
de fred de vent i de perills
complim el vot fa cinc centúries
i el compliran els nostres fills...
...De terra enllà portem la glòria
dels pobles grans i els homes forts
perquè hem complert amb la memòria

dels nostres Sants i els nostres morts...»

(De la cançó dels pelegrins, lletra de Manel Vilà)

*Les xifres posen
en entredit l'essència
de la tradició que
ha derivat en una
diada festiva*

*Els brètols són una
minoria, però
les seves gestes
prenen un ressò gens
fàcil de digerir*

*Poc a poc es va
notant una millora
en la comprensió del
fet del Vot i la seva
significació*